Lietuvos Respublikos diplomatinių atstovybių, konsulinių įstaigų ir specialiųjų misijų ekonominių funkcijų vykdymo tvarkos aprašo 3 priedas

Lietuvos Respublikos ambasada Australijoje, Naujajai Zelandijai ir Fidžiui

(Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės, konsulinės įstaigos ar specialiosios misijos pavadinimas)

AKTUALIOS EKONOMINĖS INFORMACIJOS SUVESTINĖ

2026-02-05
(Data)

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis	Pastabos
Lietuvos eksportuotojams aktuali informacija			
2024-09	Europos Komisija publikavo įėjimo į Australijos maisto ir gėrimų rinką vadovą (https://rea.ec.europa.eu/publications/food-and-beverage-market-entry-handbook-australia-0_en), kuriame pateikta daug detalios informacijos potencialiems maisto ir gėrimų tiekėjams.	EUDEL	
2026-01	ES ir Australijos derybos dėl laisvosios prekybos sutarties (LPS) ilgą laiką buvo atsidūrusios aklavietėje. Pagrindinėmis priežastimis išliko nesutarimai dėl žemės ūkio produkcijos – ypač jautienos ir avienos kvotų – bei ES reikalavimų dėl geografinių nuorodų. 2023 m. pabaigoje derybos faktiškai žlugo, tačiau pastaruoju metu, ypač JAV ekonominės politikos nenuspėjamumo fone, abi pusės ieško būdų jas atgaivinti. EK pirmininkės U. von der Leyen planuojamas vizitas į Australiją vasario antroje pusėje signalizuoja ne LPS atsisakymą, o bandymą išjudinti procesą kitu formatu. Vizitas ir deklaruojami tikslai rodo siekį apeiti ilgalaikę „viskas arba nieko“ logiką, kuri iki šiol blokavo susitarimą.	Vietos spauda, diplomatiniai šaltiniai, ES Delegacija Australijoje	

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis	Pastabos
	Vietoje vien tik klasikinės LPS akcentuojamas platesnis strateginis požiūris. Taip vadinamas „supersized deal“ gali apimti ne tik prekybą, bet ir saugumo, gynybos bei geopolitinį bendradarbiavimą. Ypatingas dėmesys skiriamas kritinėms žaliavoms ir mineralams, svarbiems ES pramonei ir žaliajai transformacijai. Tiesiog prekyba tampa viena iš kelių sudėtinių dalių, o ne vieninteliu derybų objektu. Tai leidžia sumažinti politinę įtampą dėl jautriausių sektorių. Galimas modelis – sektoriniai arba daliniai prekybos susitarimai, pavyzdžiui, dėl žaliavų, paslaugų ar skaitmeninės ekonomikos. Tokie susitarimai galėtų būti įgyvendinami laipsniškai. LPS tokiu atveju būtų ne „išmestas“, bet tiesiog atidėtas vėlesniam etapui. Australijai susitarimas su ES būtų reikšmingas politinis ir ekonominis laimėjimas. ES pusėje taip pat stiprėja suvokimas, kad lankstesnis formatas gali būti efektyvesnis nei griežtas LPS modelis. Realistiškiausias scenarijus – platus strateginis susitarimų paketas dabar, o pilnas laisvosios prekybos susitarimas vėliau, kai politinis fonas tam taps palankesnis.		
2024-07/11	Verslo sluoksniuose atsiranda būgštaujančių, kad Europos ir JAV pastangos padidinti vidaus gamybą Kinijos gamybos sąskaita gali reikšti, kad Australijos išteklių sektorius nukentės netiesiogiai: užsienio vyriausybių priemonės prekybos su Kinija mažinimui turės neigiamų pasekmių Australijos išteklių eksporto krypčiai ir kiekiui. Pablogėjus Kinijos gamintojų konkurencingumui, Australijos išteklių eksportas į Šiaurės Ameriką arba Europą gali kainuoti brangiau. Šiuo metu Kinija yra	Vietos spauda	

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis	Pastabos
	didžiausia Australijos išteklių pirkėja. Praėjusiais finansiniais metais žaliavų eksportas į Kiniją sudarė 35 proc., tuo tarpu į Europą – tik 3 proc., į JAV – dar mažiau. Rinkimus laimėjus D. Trump, būgštaujama, kad jam įvedus aukštus muitus Kinijos prekėms, Kinijoje gali sumažėti Australijos žaliavų paklausa. Ekspertai taip pat įspėja, kad aukštas Kinijos skolos lygis, didžiulis prekybos perteklius ir neproduktyvių investicijų perteklius yra pavojaus signalai, keliantys didelę riziką Australijos pernelyg didelei priklausomybei nuo nekilnojamojo turto ir žaliavų.		
2024-05, 2025-07	ES ir Naujosios Zelandijos laisvosios prekybos susitarimas įsigaliojo nuo 2024-05-01. Tikimasi, kad Naujosios Zelandijos eksportas į ES gali padidėti 1 mlrd. EUR. Susitarimas atneša daug naudos verslui, nes panaikiti muitai ES eksportui į Naująją Zelandiją, atviresnė Naujosios Zelandijos paslaugų rinka pagrindiniuose sektoriuose: finansų paslaugos, telekomunikacijos, jūrų transportas ir pristatymo paslaugos, gerokai sumažinti administraciniai reikalavimai, apsaugotos ES geografinės nuorodos, nustatyta sistema, skirta remti MVĮ, eksportuojančias į Naująją Zelandiją. Lietuvos įmonėms aktualiausi momentai galėtų būti muitų panaikinimas, pagerintas Lietuvos paslaugų teikėjų patekimas į rinką ir geresnės galimybės Lietuvos skaitmeninėms įmonėms eksportuoti savo paslaugas į Naująją Zelandiją.	ES DG Trade	Daugiau informacijos: • ES ir Naujosios Zelandijos Access2Markets puslapis • ES ir Naujosios Zelandijos prekybos susitarimas – Įsigaliojimas
2025-07	Naujoji Zelandija leido lengviau naudoti tūkstančius užsienio statybinių produktų, įskaitant gipso kartono plokštes, dailylentes, langus ir duris iš Europos ir kitų šalių, statybose. Šiuo pakeitimu siekiama sumažinti statybos	Vietos spauda	Atsiveria naujos galimybės ir Lietuvos eksportuotojams

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis	Pastabos
	sąnaudas didinant konkurenciją, nes daugelis dabartinių produktų yra monopolizuoti ir brangūs.		
Tiesioginėms užsienio investicijoms pritraukti į Lietuvą aktuali informacija			
	-		
Lietuvos verslo plėtrai užsienyje aktuali informacija			
2024-05	2024-05-01 įsigaliojus ES ir Naujosios Zelandijos laisvosios prekybos susitarimui, panaikinti muitai ES eksportui į Naująją Zelandiją, atviresnė Naujosios Zelandijos finansinių, telekomunikacinių, jūrų transporto ir pristatymo paslaugų rinka.	Diplomatiniai šaltiniai	Atsiveria naujos galimybės Lietuvos transporto ir finansinių paslaugų sektoriaus plėtrai į Naująją Zelandiją. Daugiau informacijos: • ES ir Naujosios Zelandijos Access2Markets puslapis • ES ir Naujosios Zelandijos prekybos susitarimas – Įsigaliojimas
2024-04/11	Viktorijos valstijoje yra didelis gyvenamųjų namų trūkumas ir Viktorijos vyriausybė planuoja per 10 metų pastatyti 800 tūkst. namų, tad poreikis statybinėms medžiagoms, su tuo susijusiai produkcijai, paslaugoms bus milžiniškas. Taip pat planuojama didelė metro plėtra Melburne. Pietų Naujojo Velso vyriausybė taip pat dairosi galimybių už prieinamą kainą pastatyti daug municipalinio būsto. Federaliniame Senate priimtas įstatymas, skatinantis investuotojus statyti nekilnojamąjį turtą nuomai.	Vietinė spauda, diplomatiniai šaltiniai, šaltiniai Pietų Naujojo Velso vyriausybėje	Atsiveria naujos galimybės Lietuvos statybos pramonei ir paslaugų sektoriui.
Lietuvos turizmo sektoriui aktuali informacija			
	-		

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis	Pastabos
Bendradarbiavimui mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų (MTEPI) srityse aktuali informacija			
2025-11	Pasirenkant mokslinių tyrimų partnerius Australijoje būtina išnagrinėti pastarųjų ryšius su Kinija, kadangi yra potencialus pavojus atsidurti priklausomybėje nuo Kinijos. Australija aiškiai indikuoja, jog ketina integruotis į didžiausią pasaulyje 95 mlrd. eurų vertės ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programą Horizon Europe. Pilnas prisijungimas prie programos gali įvykti po 2026 m. pirmą ketvirtį įvyksiančios biudžetinių metų vidurio peržiūros. Prisijungimu prie programos suinteresuotos Australijos tyrimo institucijos bei nuo mokslinių tyrimų priklausančios aukštos pridėtinės vertės produkciją gaminančios kompanijos.	Ambasada Vietos spauda, diplomatiniai šaltiniai, ambasada	Atsiranda galimybės Lietuvos mokslo sektoriui glaudžiau bendradarbiauti su australais mokslo tyrimų srityje
Lietuvos ekonominiam saugumui aktuali informacija			
	Lietuvos subjektams renkantis mokslo tyrimo ar technologinius partnerius Australijoje būtina išnagrinėti pastarųjų ryšius su Kinija, kadangi yra potencialus pavojus atsidurti priklausomybėje nuo Kinijos.	Ambasada	
Bendra akreditacijos valstybių ekonominė informacija			
2025-11	**Australija:** **Dabartinė padėtis** Australijos BVP šiuo metu vertinamas apie 1,53 trln. eurų, šalis yra 14-a didžiausių pasaulio ekonomikų sąraše ir 10-a pasaulyje pagal BVP dalį, tenkančią vienam gyventojui (apie 56 000 eurų). Ekonomikoje vyrauja paslaugų sektorius, kuriame sukuriama 68% šalies BVP, tačiau išlieka labai svarbūs kalnakasybos ir žemės ūkio sektoriai (kartu paėmus sudaro 14,9% BVP) ir	Australijos, Naujosios Zelandijos ir Fidžio centriniai bankai, ekonomikos ekspertai, think-tankai, diplomatiniai šaltiniai	

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis	Pastabos
	tai sudaro net 68% Australijos eksporto. Australija yra viena svarbiausių žemės ūkio produktų eksportuotojų pasaulyje. Šiuo metu pagrindiniai eksploatuojami gamtiniai ištekliai yra akmens anglis, geležies rūda ir urano rūda. Tarptautinė prekyba prekėmis ir paslaugomis sudaro apie 45–50% BVP. Australija labai orientuota į Azijos rinkas – Kinija yra dominuojanti prekybos partnerė tiek eksporte, tiek importe. Pagrindinės eksporto prekės yra geležies rūda (20%), akmens anglis (15%), gamtinės dujos (11%), uranas, auksas, žemės ūkio produktai, švietimo paslaugos. Pagrindines importuojamas prekes/paslaugas sudaro naftos produktai, automobiliai, telekomunikacijų įranga ir dalys, kompiuteriai, kelionės bei transportavimo paslaugos. Australijos ekonomika 2024 m. pradžioje beveik sustojo, o metinis augimas buvo silpniausias per daugiau nei tris dešimtmečius. Metinis BVP augimas šiuo metu sudaro apie 1,8 %, infliacija siekia 3,8 %. Rezervų bankas 2025 m. rugpjūtį sumažino palūkanų normą iki 3,6 proc., ir tai buvo žemiausia palūkanų norma per dvejus pastaruosius metus. Tačiau dėl augančios infliacijos (prognozuoja, kad infliacija gali kilti iki ~3,7–4,2 % 2026 m. viduryje), 2026 m. vasario pradžioje palūkanų norma buvo sugrąžinta į 3,85 proc. lygmenį. Vyriausybės išlaidos pasiekė aukščiausią visų laikų lygį dėl pastangų mažinti pragyvenimo išlaidas bei valstybės tarnautojų atlyginimų padidėjimo. Viešasis sektorius šiuo metu sudaro rekordinius 27,9 proc. BVP, tai žymiai daugiau nei priešpandeminiu dešimtmečiu, kai vidutinės viešojo sektoriaus išlaidos		

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis	Pastabos
	siekė 22,5 proc. Vyriausybė aiškina, jog daugiau išlaidaudama, ji skatina imančią stagnuoti ekonomiką. Valstijų vyriausybių išlaidos taip pat išaugo iki rekordinių aukštumų. 2025-2026 fiskalinių metų federalinio biudžeto deficitas pagal naująjį, 2025 m. kovo mėnesį paskelbtą biudžetą, sudarys apie 16 mlrd. EUR. 2025 m. gruodį, po finansinių metų vidurio peržiūros, konstatuota, kad taupymo priemonės ir didesnės mokesčių pajamos federalinio biudžeto deficitą sumažino iki 11,3 mlrd. EUR. Darbo rinka išlieka stipri, nedarbo lygis siekia 4,4 %. Nors Kvinslande darbo netenka nemažai angliakasių, tačiau Australijos kasybos ir energetikos sektoriuose dirbančių žmonių skaičius ir toliau auga. Manoma, kad iki dešimtmečio pabaigos kasybos pramonei prireiks daugiau nei 22 000 darbuotojų, t.y. papildomų 7% visų sektoriuje užimtų darbuotojų. Darbo užmokestis per metus padidėjo 3,4%. Siekiant išspręsti darbo jėgos (ypač kvalifikuotos) trūkumą pagrindiniuose Australijos augimo sektoriuose, taip pat plėtojant viešąją infrastruktūrą ir atsinaujinančios energijos išteklius, labai svarbi yra migracijos reforma. Australijos bankai nurodo, kad Australijos regioniniai miestai pamažu tampa Australijos verslo lyderiais, nes ten daugiau įperkamo būsto ir patogesnės gyvenimo sąlygos, o verslo paskolos regioninėse vietovėse auga sparčiau nei metropoliuose. **Ekonominio augimo prognozės** Nepaisant netikrumo dėl JAV muitų politikos, prognozuojama, kad 2025 metais Australijos ūkis turėtų augti 1,8%, o 2026 m. – 2,2%. Vis tik griežtos finansinės sąlygos ir prasta realiųjų pajamų perspektyva turės įtakos augimui.		

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis	Pastabos
	Australijos namų ūkiai patyrė didžiausią disponuojamųjų pajamų kritimą tarp EBPO šalių per pastaruosius dvejus metus, o ekonomistai prognozuoja, kad prireiks dar dvejų metų, kol perkamoji galia atsigaus iki priešpandeminio lygio. Blogesnė situacija tik Danijoje (iš EBPO šalių). Ekspertų nuomone, JAV pradėtas tarifų karas Australijai gali turėti keturis kartus didesnį neigiamą poveikį, nei tiesioginis tarifų poveikis. Prognozuojama, kad infliacija 2025 metais svyruos apie 3,3%, o 2026 m. – apie 2,0%. Prognozuojamas namų ūkių išlaidų didėjimas, to pagrindinė priežastis – tebesitęsiantys būsto kainų augimas ir būsto kreditų kaštų didėjimas. **Problemos ir rizikos, su kuriomis susiduria Australijos ūkis** Infliacija, geopolitinis nestabilumas ir konfliktai, žaliavų kainų nestabilumas, palūkanų normos ir NT įperkamumo problemos šiuo metu yra didžiausios rizikos šalies ekonomikos augimui. • Siekdamas palaikyti infliaciją 2–3% ribose, Australijos centrinis bankas išlaiko griežtą pinigų politiką. • Siekiant pagerinti viešųjų finansų tvarumą, šalyje vykdomos tolesnės fiskalinės reformos. Su visuomenės senėjimu susijęs išlaidų spaudimas stiprėja. • Nestabilios pajamos iš pagrindinių eksportinių naudingųjų iškasenų. Smunkant geležies rūdos ir kritinių mineralų kainoms bei JAV įvedus muitus plienui ir aliuminiui, šalies kalnakasybos sektorius susidūrė su rimtomis problemomis. Maža pardavimų diversifikacija (pagrindinis		

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis	Pastabos
	klientas – Kinija) veda prie nestabilumo pajamų srityje. • Australijos namų ūkių vartojimo perspektyvos tebėra pagrindinis vidaus neapibrėžtumas. Silpnas namų ūkių vartojimas gali išlikti ilgiau nei tikėtasi tuo atveju, jei realiosios pajamos ir toliau augs vangiai. Ypač tai aktualu mažas pajamas gaunantiems namų ūkiams. • Būsto įperkamumas šalyje yra mažiausias nuo 1973 m. Nuo 2020 m. namų kainos Perte, Adelaidėje ir Brisbene yra pakilusios 50%. Tuo tarpu atlyginimai tik 12%. Pastaraisiais metais nuomos kaina kyla maždaug 8% per metus. Ekspertai nurodo, kad viso to pagrindinė priežastis yra stipriai didėjanti imigracija. 70% visų įvažiuojančiųjų papildo būsto nuomininkų gretas. Būsto nuomos kaina auga, tačiau tuo pat metu naujai pastatomo būsto kiekis mažėja. Tai lemia labai išaugusios statybos darbų kainos, komplikuotos ir ilgai trunkančios statybos leidimų išdavimo procedūros. Dar viena priežastis – negative gearing mokesčių politika, kuri labai palanki įsigyti NT ir nemokėti už jį jokių mokesčių, tuo pat metu tikintis, kad NT vertės prieaugis bus didesnis už nuostolius jį nuomojant. 2024 m. pabaigoje bendra Australijos būsto vertė sudarė rekordinę 6,7 trilijono EUR sumą. Per pastaruosius metus jis išaugo 480 mlrd. EUR, o nuo 2020 m. vidurio bendra Australijos būsto vertė		

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis	Pastabos
	šoktelėjo 2,3 trilijonų EUR arba 52 proc. • Migracijos reforma yra labai svarbi siekiant išspręsti darbo jėgos (ypač kvalifikuotos) trūkumą pagrindiniuose Australijos augimo sektoriuose, ypač plėtojant viešąją infrastruktūrą ir įsisavinant atsinaujinančios energijos išteklius. Tuo pačiu vyriausybės pastangas riboti migraciją ir ketinimus neleisti užsienio investuotojams pirkti namus Australijoje, palaiko didesnioji australų dalis. • Kad Australija iki 2050 m. galėtų pasiekti net-zero (vyriausybė kelia sau tokį tikslą), būtinas energetinis virsmas visuose ūkio sektoriuose, įskaitant pramonę, transportą, žemės ūkį ir buitinį vartojimą. • Elektromobilių baterijų gamybai būtinų naudingųjų iškasenų sektorius Australijoje linkęs uždaryti kai kurias kasyklas. Silpnesnis nei tikėtasi elektromobilių pardavimų augimas pasaulyje sustabdė baterijų metalų bumą, nes pasaulį užtvindė pigus ir nešvarus Kinijos remiamų Indonezijos kasyklų nikelis. Australijoje šiuo metu yra tik viena rentabili ličio rūdos kasykla. • Viktorija ir Naujasis Pietų Velsas nuo 2028 m. susidurs su dujų trūkumu, nes Baso sąsiaurio telkiniuose gavyba mažėja, o kuro paklausa didėja. Šiose valstijose koncentruojasi pagrindinė Australijos pramonė ir gyvena		

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis	Pastabos
	56 proc. visų Australijos gyventojų. • Australijos ekonomika turi labiau diversifikuoti sektorius, kuriuose yra didesnis potencialas padidinti našumo augimą. Kasyba yra didžiausias Australijos pramonės sektorius, sukuriantis apie 13 procentų pridėtinės vertės, tačiau jis yra ir Australijos ekonomikos produktyvumo problemos esmė. Sektoriaus našumas per pastaruosius penkerius metus buvo reikšmingai neigiamas – vidutiniškai minus 3,2 proc. Kalnakasybos našumo augimas 1984-2000 m. laikotarpiu buvo gerokai didesnis nei 6 proc. per metus. • Verslo investicijos yra recesijoje, o pagal ekonomikos produktyvumo augimą Australija smuko į 30 vietą tarp 35 turtingųjų pasaulio šalių. EBPO perspėja, kad nuo 2016 m. darbo našumas auga labai lėtai, investicijos per mažos, įmonėms per sunku patekti į Australijos vertybinių popierių biržos ASX listinguojamų kompanijų sąrašą, o mokesčių sistema turi būti pertvarkyta, kad ji galėtų konkuruoti su kitomis šalimis. **Naujoji Zelandija:** **Dabartinė padėtis** Naujosios Zelandijos ekonomika priskiriama prie itin išvystytų laisvosios rinkos ekonomikų. Pagal nominalų BVP tai 52-oji pagal dydį nacionalinė ekonomika pasaulyje. Metinis nominalus BVP siekia 242		

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis	Pastabos
	mlrd. EUR, paslaugų sektorius sudaro 70 %, pramonė – 22 %, žemės ūkis – 8 % BVP. BVP augimas 2022 m. sudarė 2,4 proc., 2023 m. – 0,6 proc., o 2024 m. sumažėjo 1,1 proc. 2025 m. gruodį paskelbti duomenys rodo, kad BVP trečiąjį metų ketvirtį augo 1,1 proc., tačiau metinis BVP susitraukė 0,5 proc. Dabar metinė infliacija sudaro 3,1 proc., pastaruoju metu šiek tiek auga. Nedarbas siekia 5,4 proc. Šalies ekonomika yra viena iš labiausiai globalizuotų ir labai priklausoma nuo tarptautinės prekybos, daugiausia su Kinija, Australija, JAV, Japonija, Pietų Korėja, ES, Singapūru. Dvišalės prekybos su Kinija metinė apyvarta sudaro apie 22 mlrd. EUR, eksportas į Kiniją yra nežymiai didesnis už importą. Metinis šalies eksportas sudaro 53,9 mlrd. EUR. Eksporto pagrindą sudaro pienas ir pieno produktai, mėsa, mediena, vaisiai, bei turizmo ir švietimo paslaugos. Importuojami daugiausia naftos produktai, transporto priemonės, mašinos, elektronika ir farmacijos gaminiai. Ekonomika labai priklauso nuo žemės ūkio eksporto ir Azijos rinkų paklausos. Po 1983 m. pasirašyto Naujosios Zelandijos susitarimo dėl glaudesnių ekonominių santykių su Australija, ekonomika glaudžiai derinama su Australijos ekonomika. Gamyba apima daugiausia aliuminio gamybą, maisto pramonę, metalo apdirbimą, medienos ir popieriaus gaminius. Toliau eina naudingųjų iškasenų gavyba, elektros gamyba, dujų gavyba, vandens ir atliekų tvarkymas. Sparčiai auga informacinių technologijų sektorius. Naujosios Zelandijos doleris yra 10 paklausiausia valiuta pasaulyje.		

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis	Pastabos
	Naujosios Zelandijos rezervų bankas 2025 m. lapkritį palūkanų normą sumažino iki 2,25 proc., tai žemiausia palūkanų norma nuo 2022 m. birželio. NZ yra eksportuojanti šalis ir jai reikia diferencijuoti ne tik rinkas, bet ir ūkio šakas, kadangi 80 % viso eksporto sudaro žemės ūkio produkcija. Naujosios Zelandijos vyriausybė yra persiritusi į rinkiminio ciklo antrąją dalį, rinkimai numatomi 2026 metų rudenį. Šios vyriausybės didžioji dėmesio dalis tenka būtent ekonomikai. Vyriausybė turi išsikėlusi ambicingą tikslą per trumpą laikotarpį šalies eksportą padvigubinti. Žinoma tai yra menkai tikėtina, tačiau politinis diskursas yra būtent toks. Pastaruoju metu šalis aktyviai plečia savo laisvosios prekybos susitarimų skaičių. Nors pagrindinė eksporto rinka šiuo metu yra Kinija, tačiau šalis aktyviai dirba su pietryčių Azijos šalimis ir Persijos įlankos šalimis. 2025 m. gruodį baigtos derybos su Indija. Naujoji Zelandija buvo šokiruota, kai JAV joms įvedė 15 % importo mokesčius, nes tikėtasi 10 %, taip, kaip tą gavo Australija. JAV yra antroji pagal dydį Naujosios Zelandijos eksporto rinka. Šalis negali daug lėšų skirti mokslo ir tyrimų sektoriui, todėl prisijungimas prie Horizon Europe programos šaliai buvo labai svarbus. **Ekonominio augimo prognozės** Pasak Naujosios Zelandijos vyriausybės, numatoma, kad Naujosios Zelandijos realaus BVP augimas 2026-2029 m. turėtų sudaryti apie 3 proc. kasmet, 2026 m. – 2,7 proc. Privatus vartojimas susilpnės dėl užimtumo mažėjimo ir didėjančių hipotekos aptarnavimo išlaidų. Didėjančios būsto kainos sunkins investicijas. Tikimasi, kad nedarbas		

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis	Pastabos
	taip pat didės dėl lėtesnio ekonominio aktyvumo augimo ir gausėjančios darbo jėgos dėl gyventojų skaičiaus augimo. Sulėtėjusi paklausa ir santykiniai stabilios energijos kainos turėtų palaipsniui mažinti infliaciją 2024–2025 m. Vis tik aukštos būsto nuomos kainos Naujojoje Zelandijoje infliacijai neleis toliau mažėti. Anot Naujosios Zelandijos finansų ministrės N. Willis, šalies ekonomikos perspektyvos apskritai nėra teigiamos, o augimo prognozės – nuviliančios, augimas bus lėtesnis, nei tikėtasi. Nepaisant to, Vyriausybė yra pasiryžusi mažinti mokesčius, padidinti valstybės išlaidas, o taip pat sieks ekonomikos auginimo strateginių tikslų: didins eksportą, pasirašė prekybos sutartis su Persijos įlankos šalimis, Kosta Rika, Islandija ir Šveicarija bei suderėta LPS su Indija, skatins kosmoso ir biomedicinos inžinerijos sektorius. Tarptautinio turizmo atsigavimas ir stipresnis Kinijos vartojimo augimas augins eksporto augimą. Aukštos elektros energijos kainos verčia stabdyti kai kurią gamybą, todėl Naujoji Zelandija ieško alternatyvių elektros energijos šaltinių. **Problemos ir rizikos, su kuriomis susiduria Naujosios Zelandijos ūkis** Infliacija, didelės palūkanų normos ir susilpnėjusi išorės paklausa šiuo metu yra didžiausios rizikos šalies ekonomikos augimui. • Didžiausias iššūkis daugeliui Naujosios Zelandijos gyventojų yra hipotekos palūkanų normos. Šalies namų ūkiai skolingi 191 mlrd. EUR būsto paskolų ir pradelstų paskolų iš viso 720 mln. EUR, o tai yra net 65 % daugiau nei prieš metus.		

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis	Pastabos
	• Ilgalaikėje perspektyvoje Naujosios Zelandijos ekonomika toliau kentės nuo žemo darbo našumo, mažo atlyginimų augimo, įgūdžių stygiaus, diversifikacijos trūkumo ir nepakankamų investicijų į infrastruktūrą. • Tyrimai rodo, kad keturi pagrindiniai šalies bankai riboja konkurenciją ir taip didina savo pelną, o asmeninės bankininkystės paslaugų srityje stinga konkurencijos. Keturi didieji bankai, kuriems priklauso apie 90 % viso bankų turto Naujojoje Zelandijoje, dažnai derina kainas, todėl rinkos dalys yra labai stabilios ir slopinama konkurencija. Šie bankai naudojasi struktūriniais pranašumais, tokiais kaip mastas, finansavimo sąnaudos ir prekės ženklo atpažinimas, todėl mažesniems bankams sunku konkuruoti. Pagrindiniai Naujosios Zelandijos bankai pastaraisiais metais buvo labai pelningi, palyginti su tarptautiniais bankais. • EBPO pažymi, kad dėl išlaidų viršijimo po pandemijos padidėjo vyriausybės išlaidų ir BVP santykis. Ataskaitoje taip pat įvardijamos tokios Naujosios Zelandijos problemos kaip nepakankama infliacijos kontrolė, biudžeto balansavimas, švietimo finansavimas ir nepakankamas dėmesys darbo našumo augimui. Pabrėžiama, kad reikia sistemingo požiūrio į šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo mažinimą ir		

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis	Pastabos
	prisitaikymą prie klimato kaitos. • Stagnuojanti šalies ekonomika verčia vietinius gyventojus išvažiuoti iš šalies, o naujų atvykėlių nebepritraukia. Daugiausia šalį palieka 25–44 metų amžiaus žmonės. • Kol kas energetiniai ištekliai šalyje yra ypatingai brangūs ir artimojoje perspektyvoje padėtis nesikeis, bet kokia energijai imli gamyba neturi perspektyvos. **Fidžis:** **Ūkio apžvalga** BVP sudaro apie 5,1 mlrd. EUR. 2023 m. šalies BVP augo 8 proc., 2024 m. – apie 3,5 proc. 2025 m. rugpjūčio duomenimis, BVP metinis augimas sudarė 3,8 proc. Manoma, kad 2025 metais BVP augs 3,4 proc. Infliacija 2024 m. siekė 4,5 proc., 2025 m. duomenys taip pat rodo maždaug 4,5 % metinę infliaciją Tikimasi, kad 2025-2026 metais infliacija svyruos 2-3,5 proc. intervale. 44 proc. darbo jėgos šalyje dirba žemės ūkio sektoriuje, 41 proc. – paslaugose ir apie 14 proc. – pramonėje. Pagrindinės ūkio šakos yra turizmas, cukraus, drabužių, kopros (kokoso riešutų drožlių), medienos gamyba, aukso ir sidabro gavyba. Nedarbas siekia 4,3 proc. Darbo rinka laikoma sveika, ją palaiko užsienio darbuotojai, didėja atlyginimai, nes įmonės stengiasi išlaikyti darbuotojus. Grynoji migracija yra istoriškai maža. Vyriausybės skola 2024 m. siekė 79,4 proc. BVP. Fidžio centrinio banko nustatyta 0,25 proc. palūkanų norma nekinta nuo 2020 m.		

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis	Pastabos
	Ekonomikos struktūroje didžiąją dalį sudaro paslaugų sektorius (ypač turizmas), žemės ūkis (cukranendrių auginimas, žvejyba) ir lengvoji pramonė bei gamyba. Pagrindiniai Fidžio eksporto partneriai yra Jungtinė Karalystė, JAV, Singapūras, Tonga, Japonija, Naujoji Zelandija, Vanuatu, Vakarų Samoa ir Kuko salos. Eksportuojama daugiausia cukrus, žuvis, geriamasis vanduo, mediena, auksas, manioka, turizmo paslaugos. Turizmas sudaro didelę Fidžio ekonomikos dalį — jis prisideda apie 40 % prie šalies BVP, kurdamas daug darbo vietų ir reikšmingą pajamas. 2025 m. duomenys rodo tolesnį augimą, pavyzdžiui, turistų skaičius 2025 m. liepos mėn. buvo rekordinis. Turizmo sektorius Fidžyje auga, atgauna ir viršija ankstesnius lygius, o šalies patrauklumas atvykstantiems turistams iš Australijos, Naujosios Zelandijos, JAV ir Europos išlieka didelis. Pagrindinis Fidžio importo partneris yra Singapūras (sudaro apie 57 procentus viso importo), taip pat daug importuojama iš Australijos ir Kinijos. Daugiausia importuojamas kuras, telekomunikacijų įranga, transporto priemonės, ryžiai, kviečiai, farmacijos produktai, mėsa ir gamtinės dujos. Pinigų pervedimai iš užsienyje dirbančių Fidžio gyventojų sudaro didelę BVP dalį (apie 10 %) ir palaiko namų ūkių pajamas bei vartotojų paklausą. 2024 m. Fidžio ekonomika pademonstravo atsparumą ir pakankamai sparčiai augo, visų pirma dėl turizmo. Nors tikimasi, kad 2025 m. augimas šiek tiek sulėtės, perspektyva iš esmės išlieka teigiama. Vyriausybės dėmesys fiskaliniam konsolidavimui ir struktūrinėms		

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis	Pastabos
	reformoms bus itin svarbus siekiant ilgalaikio tvaraus augimo ir atsparumo išorės sukrėtimams. **Iššūkiai ir rizikos:** • Nors Fidžio vyriausybė 2024–2025 finansinių metų pirmąjį ketvirtį turėjo fiskalinį perteklių – pirmą kartą nuo 2019 m. pabaigos, o šį teigiamą rezultatą lėmė didesnės mokesčių surinkimo pajamos, didelė valstybės skola ir einamosios sąskaitos deficitas išlieka problema. Prognozuojama, kad iki 2026 m. liepos pabaigos viešojo sektoriaus skola pasieks rekordinę 10,1 mlrd. EUR ribą, kuri sudarys 79,8 proc. BVP. Ekonomistai ragina šalies vyriausybę galvoti apie šalies fiskalinės pusiausvyros atkūrimą. Numatoma, kad vidutinėje perspektyvoje deficitas stabilizuosis ties maždaug 7 % BVP. • Išoriniai veiksniai: pasaulio ekonomikos sulėtėjimas, geopolitinė įtampa ir stichinės nelaimės kelia grėsmę Fidžio ekonomikos perspektyvoms. • Investicijų plėtra yra lėtesnė nei norėta dėl darbo jėgos trūkumo ir verslo išlaidų; užsienio investicijos susiduria su reguliacijos problemomis projektų įgyvendinimo stadijoje, neaiškios žemės nuosavybės situacijos, ypač kaimiškuose regionuose. • Kas trečias šalies gyventojas gyvena žemiau oficialios skurdo ribos. • Didelė bežemių dalis kaimuose; tai neleidžia užsiimti efektyvia ekonomine veikla, todėl ieškodami		

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis	Pastabos
	pragyvenimo šaltinio žmonės priversti migruoti į miestus.		
Kita ekonominiam bendradarbiavimui aktuali informacija			
2025-10	**Gynybos parodos/konferencijos Australijoje 2025-2026:** Indian Ocean Defence & Security (IODS) 2026 Conference, Pertas, 2026 m. gegužės 26-28 d. – regiono gynybos ir saugumo sektoriui skirtas renginys, apimantis plačią tarptautinę auditoriją, https://iods.com.au/ Land Forces 2026, Pertas, 2026 m. spalio 6-8 d. – regiono pagrindinė sausumos gynybos pramonės paroda, https://landforces.com.au/ **Statybos parodos Australijoje 2026 m.:** Sydney Build Expo 2026, Sidnėjus, 2026 m. balandžio 29-30 d. – didžiausia Australijoje statybos paroda, https://www.sydneybuildexpo.com/exhibit-sydney-build-2026 Melbourne Build Expo 2026, Melburnas, 2026 m. lapkričio 25-26 d., https://melbournebuildexpo.com/ **Biotechnologijų parodos/konferencijos Australijoje 2025-2026:** AusMedtech 2026, Pertas, 2026 m. gegužės 19-21 d., https://www.ausmedtech.com.au/ AusBiotech International Conference 2026, Gold Kostas, 2026 m. spalio mėn. – svarbiausia biotechnologijų paroda Australijoje, pritraukianti virš 1500 dalyvių iš 20 šalių,	Vieši informacijos šaltiniai	

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis	Pastabos
	https://ausbiotechic.com/ausbiotech-2026/ **Kitos parodos 2026 m.:** Fine Food Australia 2026, Melburnas, rugpjūčio 31-rugsėjo 3 d. – svarbiausias Australijos maitinimo ir svetingumo pramonės prekybos renginys, https://finefoodaustralia.com.au/ **Pagrindiniai Australijos gynybinių pajėgumų įsigijimo projektai** ***Pagrindinės įsigijimų sritys:*** • Oro gynybos sistemos, išankstinio įspėjimo ir valdymo sistemos, orlaiviai, ilgo nuotolio radarai ir dronai; • Mūšio valdymo sistemos, savadarbių sprogstamųjų įtaisų naikinimo priemonės, gaisriniai lėktuvai ir automobiliai, transporto priemonės, geoerdvinę paramą ir ginklai; • Kariniai laivai, ginklai ir raketos; • Informaciniai ir kibernetiniai pajėgumai, apimantys atsparumą, kibernetinę gynybą ir žvalgybą; • Kosminių pajėgumų projektas, skirtas apsaugoti karinius palydovinius ryšius; • Kiti. ***Įsigijimų pavyzdžiai:*** • Naujų dronų įsigijimas ir esamų patruliavimo ir reagavimo orlaivių atnaujinimas tam, kad padidintų savo jūrų stebėjimo pajėgumus; • 8 branduolinių povandeninių laivų įsigijimas. 3-5 iš jų bus Virdžinijos klasės povandeniniai laivai, kurie bus perkami iš JAV; • AGM-88E2 antiradiacinės raketos (naudojamos radijo spinduliuotės šaltiniams aptikti ir nukreipti į juos) ir susijusi įranga, skirta naudoti RAAF naikintuvuose EA-18G Growler;	Vieši informacijos šaltiniai	

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis	Pastabos
	• 42 HIMARS (didelio mobilumo artilerijos raketų sistemos) paleidimo įrenginiai ir susijusi įranga; • Povandeninių nepilotuojamų laivų XLAUV kūrimas; • Pagreitintas didelio tikslumo iš oro ir žemės paleidžiamų raketų JASSM-ER, skirtų naikintuvams ir fregatoms įsigijimas; • 24 Bepiločių žvalgybinių orlaivių įsigijimas; • Pagrindinio mūšio tanko atnaujinimas ir kovinės inžinerijos mašinos projektas • Savaeigių haubicos ir šarvuotų amunicijos atsargų transporto priemonių įsigijimas; • 72 F-35A Lightning II orlaivių įsigijimas; • Keturių tolimojo nuotolio elektroninio karo orlaivių MC-55A Peregrine įsigijimas; • 14 P-8A Poseidon jūrų stebėjimo orlaivių ir 7 MQ-4C Triton bepiločių orlaivių įsigijimas; • 211 kovinių žvalgybos mašinų (CRV) įsigijimas; • Projektas „Overlander“, apimantis 1 098 saugaus mobilumo transporto priemonių įsigijimą; • 12 pakrantės patrulinių laivų įsigijimas; • Hunter klasės fregatų įsigijimas. Pirmoji fregata bus gauta tik 2031 m. Fregatos bus skirtos povandeninių laivų aptikimui, jose galės tūpti koviniai sraigtasparniai ir nepilotuojami orlaiviai. 2024 m. lapkritį Australijos vyriausybė sudarė 6 mlrd. EUR vertės karo laivų pirkimo sutartis su Vokietijos (TKMS) ir Japonijos (Mitsubishi Heavy Industries) gamintojais, atsisakius Pietų Korėjos (Hanwha Ocean ir Hyundai Heavy Industries) ir Ispanijos (Navantia) pasiūlymų. Vykdydama planus modernizuoti karinį jūrų laivyną, vyriausybė spartina 11 naujų		

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis	Pastabos
	bendrosios paskirties fregatų, kurios pakeis senstančias Anzac klasės fregatas, pirkimą. • 450 pėstininkų kovos mašinų įsigijimas, kad pakeistų senstančius kariuomenės šarvuočius M113.		

Rengėjas:
Patarėjas Minijus Samuila, +37070653047, minijus.samuila@urm.lt